

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/71/2019
Identifikačné číslo spisu: 1117200967
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1117200967.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G. J., bývajúcej v W., zastúpenej JUDr. Jozefom Dopirákom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Lermontovova 14, proti žalovanému Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Nám. Ľ. Štúra 1, o žalobe na obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10Cpr/1/2017, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. júla 2018 sp. zn. 8CoPr/4/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhala povolenia obnovy konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15C/223/2009, a aby súd po povolení obnovy konania rozhodol, že žalovaný je povinný žalobkyni zaplatiť náhradu mzdy za obdobie od 1. decembra 2008 do 28. februára 2015 v sume 1.943,6 eur mesačne (jedenkrát) za rok 2008 spolu s úrokom z omeškania, v sume 2.002 eur mesačne (12-krát) za rok 2009 po odpočítaní čiastočne vyplatennej mzdy, spolu s úrokom z omeškania, v sume 2.066 eur mesačne (12-krát) za rok 2010 spolu s úrokom z omeškania, v sume 2.111 eur mesačne (12-krát) za rok 2011 spolu s úrokom z omeškania, v sume 2.162 eur mesačne (12-krát) za rok 2012 spolu s úrokom z omeškania, v sume 2.214 eur mesačne (12-krát) za rok 2013 spolu s úrokom z omeškania, v sume 2.267 eur mesačne (12-krát) za rok 2014 spolu s úrokom z omeškania, v sume 2.326 eur mesačne (12-krát) za rok 2015 spolu s úrokom z omeškania. Žalobkyňa sa zároveň domáhala, aby súd žalovaného zaviazal na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie uznesením z 18. decembra 2017 č. k. 10Cpr/1/2017-14 vo výroku I. rozhodol tak, že žalobu o obnovu konania odmietol a vo výroku II. rozhodol, že žalobkyni nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému nepriznal. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že žaloba žalobkyne o obnovu konania, vedeného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 15C/223/2009

je nedôvodná. Súd prvej inštancie uviedol, že pracovný pomer žalobkyne skončil u žalovaného na základe výpovede dňa 1. júna 2009, doručenej žalovaným žalobkyňou dňa 22. júna 2009 - uplynutím výpovednej doby a nie až uzavretím dohody medzi žalovaným a žalobkyňou dňa 23. februára 2015, ktorú strany sporu uzavreli až po právoplatnom skončení konania vedeného Okresným súdom Bratislava I o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou v konaní sp. zn. 15C/223/2009. Súd prvej inštancie tak uviedol, že je nedôvodné povoľovať obnovu konania vedeného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 15C/223/2009 z dôvodu, že strany sporu po právoplatnom skončení konania uzavreli dohodu o skončení pracovného pomeru. Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu rozhodol tak, že žalobu o obnovu konania odmietol s poukazom na § 413 ods. 1 písm. e/ CSP. Zároveň rozhodol, že žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania, keďže v konaní bola neúspešná.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej ako „odvolací súd“) uznesením z 31. júla 2018 sp. zn. 8CoPr/4/2018 vo výroku I. rozhodol tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil, a vo výroku II. rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď dôvodnosť podanej žaloby v prvom rade skúmal z hľadiska včasnosti jej podania, a dospel k správnenému záveru, že žaloba na obnovu konania bola podaná oneskorene. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne, že v pôvodnom konaní nemohla poukázať na uzavretie dohody medzi ňou a žalovaným odvolací súd uviedol, že táto dohoda bola medzi stranami uzavretá 23. februára 2015, a teda je nepochybné, že žalobkyňa sa o dôvode obnovy konania dozvedela dňa 23. februára 2015 a subjektívna trojmesačná lehota na podanie žaloby podľa § 403 ods. 1 CSP jej preto márne uplynula najneskôr 24. mája 2015, keď žalobu o obnovu konania podala až dňa 19. januára 2017. Odvolací súd sa rovnako stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žaloba na obnovu konania je zjavne nedôvodná, keď rozsudkom z 20. júna 2013 sp. zn. 15C/223/2009 bola žaloba žalobkyne zamietnutá z dôvodu, že pracovný pomer žalobkyne bol platne skončený výpoveďou zo dňa 1. júna 2009 a na uvedenom nič nemôže zmeniť ani uzavretie dohody medzi stranami z 23. februára 2015. Odvolací súd uviedol, že uzavretie písomnej dohody medzi stranami, v ktorej po právoplatnom skončení pôvodného konania vyhlásili, že pracovný pomer žalobkyne trval od 22. januára 1996 do 28. februára 2015, ani skutočnosti z nej vyplývajúce, ktoré sú súkromnoprávnou dohodou, v zjavnom rozpore s právoplatným súdnym rozhodnutím, nemôže predstavovať spôsobilý dôvod prípustnosti povolenia obnovy konania v zmysle § 397 písm. a/ CSP.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ CSP a na § 421 ods. 1 CSP. Dovolateľka v dovolaní uviedla, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 15C/223/2009-270, proti ktorému bola podaná žaloba o obnovu konania, sa stal právoplatným 29. decembra 2014, po vydaní potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. októbra 2014 č. k. 8Co/607/2013-335. Uviedla, že objektívna lehota na podanie obnovy konania začína plynúť dňom právoplatnosti rozhodnutia, voči ktorému obnova konania smeruje a v tomto konkrétnom prípade uplynula 29. decembra 2017. Uviedla, že žaloba na obnovu konania bola podaná na súde 19. januára 2017, teda pred uplynutím trojročnej objektívnej lehoty. Dovolateľka uviedla, že postupovala v súlade so zákonom, ak nepodala žalobu o obnovu konania skôr, keďže v tom čase prebiehalo v tej istej veci dovolacie konanie na Najvyššom súde SR. Dovolateľka ďalej uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a následného procesného postupu. Uviedla, že podala žalobu o obnovu konania sp. zn. 15C/223/2009, v ktorom bolo zmätočné rozhodnutie, keďže vychádza zo zistenia, že žalovaný voči žalobkyňou pochybil, keď ju nezaradil do štátnej služby, zároveň však rozhodnutie o neplatnosti výpovede odmietol. Ďalej uviedla, že v rozsudku je zjavná vada hmotnej povahy, a to rozpor medzi odmietnutím žaloby a vyjadrením právneho názoru súdu po zistení stavu veci, že žalobkyňa mala byť do štátnej služby zaradená. Rozsudkom bolo právo potvrdené, avšak chybným záverom súdu bolo právo neuplatniteľné. Dovolateľka uviedla, že návrh na obnovu konania žalobkyňa podala na základe existencie skutočnosti a dôkazov týkajúcich sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré žalobkyňa nie svojou vinou nemohla použiť. Uviedla, že nová skutočnosť spočíva v celkovej zmene právneho stavu, keďže obidve strany sa dohodli, že pracovný pomer žalobkyne, ktorý bol založený pracovnou zmluvou z 22. januára 1996, sa končí dňom 28. februára 2015, a teda trval nepretržite od 22. januára 1996 do 28.

februára 2015. Dovolateľka na záver uviedla, že žiada, aby dovolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu a to novým uznesením, ktorým obnovu konania povolí.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c / náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

8.1. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

9. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a z § 421 CSP, pričom namietala vadu konania, ktorá spočívala v tom, že súd prvej inštancie a dovolací súd nesprávne vyhodnotil právny stav a následný procesný postup, keď dospel k záveru, že žaloba o obnovu konania bola podaná po uplynutí subjektívnej lehoty upravenej v § 403 ods. 2 CSP a zároveň, že žaloba nie je dôvodná.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

11. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

12. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

13. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

14. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabikh proti Rusku z roku 2003). Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, čím tak dovolací súd má za to, že konanie nebolo postihnuté vadou podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 CSP, ktorú dovolateľka v dovolaní namietala dovolací súd uvádza, že v prípade dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP tak ako je uvedené v bode 6.1. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

17. Podľa § 357 písm. c/ CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby na obnovu konania.

18. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

19. V prejednávanej veci dovolateľka napadla dovolaním uznesenie odvolacieho súdu (z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia v zmysle § 421 ods. 1 CSP), ktorým odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie. V zmysle § 421 ods. 2 CSP, ale dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP, vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o odvolaní proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu o odmietnutí žaloby na obnovu konania (§ 357 písm. c/ CSP). Proti takémuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie v zmysle ustanovenia § 421 ods. 2 CSP neprípustné.

20. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie dovolateľky nie je podľa § 420 písm. f/ CSP procesne prípustné a nie je prípustné ani podľa § 421 CSP, tak mu neostávalo nič iné ako dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť.

21. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.